

ΜΙΚΚΙΑΔΗΣ ΚΑΙ ΑΡΧΕΡΜΟΣ

Περὶ τῆς ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις μάλιστα δὲ ἕνεκα τῆς ἀναφορᾶς τῆς πρὸς τὸ χωρίον τοῦ Πλινίου (Nat. hist. XXXVI, 11) σπουδαίας ἐπιγραφῆς, ἣτις ἀνακαλυφθεῖσα ἐν Δήλῳ ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ κ. Homolle ἐν τῷ Bull. de corr. hell. VII(1883) σελ. 254 κ.έ., ἔγραψε τελευταῖον¹ ὁ κ. J. Six ἐν ταῖς ἐνταῦθα ἐκδιδόμεναις Mitth. d. arch. Inst. XIII (1888) σ. 142 κ.έ. Καὶ παρετέθη μὲν ὑπ' αὐτοῦ ἐν σ. 149 πιστὸν πανομοιότυπον τῆς ἐπιγραφῆς (ὡσαύτως καὶ ὑπὸ τοῦ Löwy σελ. 3), δὲν θεωροῦμεν ὅμως περιττὸν νὰ παραθῶμεν καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα ὁμοίον πρὸς εὐκολίαν τῶν ἀναγνωστῶν.²

.., ΑΚΑΙΟΙ
 ΡΧΕΡΜΟΣΟΣ ΞΕΙΣΙΝΗΚΗΣΩ.
 ΟΙΧΙΟΙΜΕΛΛ· ΞΕΡΑΤΡΟΙΩΝΑΞ

Καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει τῆς διατριβῆς αὐτοῦ πραγματεύεται ὁ λόγιος Ὁλλανδὸς περὶ τῆς ἐννοίας καὶ τῆς συμπληρώσεως τῆς ἐπιγραφῆς (ἥς περίπου τὸ ἐν τρίτον ἕνεκα βλάβης τοῦ λίθου ἀπωλέσθη), διαφωνῶν ὡς πρὸς τοὺς δύο πρώτους στίχους τὰ μάλιστα πρὸς τοὺς πρὸ αὐτοῦ εἰς διαφώτισιν τῆς ἐπιγραφῆς ἀσχοληθέντας, ἐν δὲ τῷ ἐτέρῳ πειρᾶται, στηριζόμενος ἐπὶ τῶν συμπληρώσεων αὐτοῦ, νὰ ὀρίσῃ ὡς οἷόν τε ἀκριβέστερον τοὺς χρόνους, καθ' οὓς πιθανῶς ἐνεχαράχθη ἐπὶ τοῦ λίθου. Ἐπειδὴ ὅμως, ὡς ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος, οὐδὲν σχεδὸν γνωρίζομεν περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Χίου κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, εἰς οὓς ἡ ἡμετέρα ἐπιγραφή φαίνεται πάντως ἀναγομένη, ἀποφεύγων νὰ βασανίσω ἐνταῦθα τὰς περὶ ἱστορικῶν τινας συμβάντος ὡς αἰτίας τῆς ἐγγαράξεως τῆς ἐπιγραφῆς εἰκοτολογίας τοῦ κ. Six, περιορίζομαι εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν συμπληρώσεων καὶ ἐλπίζω ν' ἀποδείξω ὅτι αἱ περὶ τοῦ ἡμετέρου μνημείου παρατηρήσεις του, καίπερ τὰ μάλα

¹ Τὸς πρότερον περὶ τῆς ἐν λόγῳ ἐπιγραφῆς γράψαντας μνημονεύει ὁ Löwy Inscr. gr. Bildh. σ. 3 καὶ XVII.

² Ῥητῶς παρατηρῶ ὅτι τὸ ἕνατον γράμμα τοῦ δευτέρου στίχου ἀναμφιβόλως ἦν Ο.

ἐμβριθεῖς καὶ περισκευμέναι, οὐδὲν ἤττον ἤκιστα ἀποδεχταὶ τυγχάνουσιν οὔσαι, ὡς στηριζόμεναι μᾶλλον ἐπὶ τῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις παραδόσεως περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν τῆς πλαστικῆς, ἢ ἐπὶ τοῦ περισωθέντος ἡμῖν κειμένου τῆς ἐπιγραφῆς.

Ὁρμώμενος ἐκ τῆς ὀρθῆς παρατηρήσεως ὁ κ. Six, ὅτι τὸ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δευτέρου στίχου ὑπάρχον κενὸν πρέπει νὰ συμπληρωθῇ διὰ τῆς λέξεως ΞΟ[Φ]ΙΕΙΞΙΝ, συμπληρώσεως, ἣν εἶχεν ἤδη προτείνει ὁ Fröhner, ἠγνόμενός δέ, ὡς φαίνεται, ὁ κ. Six¹, καὶ πεπεισμένος ὅτι δι' αὐτῆς ὑποσημαίνεται ὁ ἐν τῷ σχολίῳ εἰς τοὺς Ὀρνιθας τοῦ Ἀριστοφάνους (στ. 573) μνημονευόμενος νεωτερισμὸς τοῦ Ἀρχέρμου, ὅτι δηλ. οὗτος πρῶτος τὴν Νίκην πτηνὴν εἰργάσατο, προσεπάθησε νὰ εἰσαγάγῃ ταύτην τὴν ἔννοιαν εἰς τὸ ἕνεκα βλάβης τοῦ λίθου ἀπολεσθὲν τέλος τοῦ πρώτου στίχου, συμπληρῶν ὡς ἔπεται :

Μικκιάδης τὸδ' ἄγαλμα καλὸν πετεεινὸν ἔτευξεν
 Ἀρχέρμου σοφίησιν

ὄχι ἐπιτυχῶς κατὰ τὴν γνώμην μου, διότι βεβιασμένη καὶ παρὰ τὰ κρατοῦντα φαίνεται μοι ἡ σημασία αὐτῆ, ἣν ὁ κ. Six θέλει νὰποδώσῃ εἰς τὴν λέξιν σοφίησιν τῆς ἡμετέρας ἐπιγραφῆς (ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως ἀρχαίου ἀγγείου ἐπιγραφῆ « ἄνδρες ἐποίησαν σοφίησιν καλὸν ἄγαλμα »² οὐδεμίᾳ ἀμφιβολίᾳ ὅτι ἡ λέξις σημαίνει τὴν περὶ τὴν τέχνην δεινότητα τοῦ ἐργασαμένου τὸ ἔργον). Ἀλλὰ καὶ ἂν δεχθῶμεν ὡς ὀρθὴν τὴν τοῦ κ. Six ἐρμηνείαν, δὲν βλέπομεν τίνι τρόπῳ δύνανται τὰ τῆς ἡμετέρας ἐπιγραφῆς νὰ συμφωνῶσι πρὸς τὰ τοῦ μνημονευθέντος σχολίου εἰς τοὺς Ὀρνιθας τοῦ Ἀρι-

¹ Ἠρβ. Bechtel ἐν Abh. d. K. Ges. d. Wiss. zu Göttingen XXXIV σ. 50. Τὴν τε ἀνακοίνωσιν καὶ τὴν παραπομπὴν ὀφείλω τῷ ἐν Μονάχῳ καθηγητῇ κ. R. Schöll.

² Πρὸς C. I. A. IV 2, 422². "Ὁμοίον τι ἴσως ἐρρήθη ἐν τῇ ἐπιγραφῇ C. I. A. IV 2, 373,¹ ὅπου ἐν τῷ πρώτῳ στίχῳ συμπληρωτέον ὄχι « σώζεσθαι » ἀλλὰ « σοφίζεσθαι ». — Περιττὸν νομίζω νὰνασχευάσω πρὸς τούτους τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Six ἐν σ. 157 εἰρημμένα, ὅτι δηλ. διὰ τοῦ πληθυντικῶς « σοφίησιν » ἀντὶ « σοφίη » ἴσως ὑποδηλοῦνται δύο ἐφευρέσεις τοῦ Ἀρχέρμου, πρῶτον μὲν ὅτι ἐπτέρωσε τὴν Νίκην, δεῦτερον δὲ ὅτι παρέστησεν αὐτὴν πετομένην.

στοφάνους, ὅτι, κατὰ τὴν προτεινομένην συμπλήρωσιν, ὁ μὲν υἱὸς (Ἄρχερμος) δοξάζεται ὡς ὁ ἐφευρέτης, ὁ δὲ πατὴρ ὡς ὁ πρῶτος τεχνίτης ὁ τὰς τοῦ υἱοῦ ἐφαρμοζῶν ἐφευρέσεις. Τίς ποτε δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ ὅτι τοιαῦται ἐφευρέσεις δὲν γίνονται παρ' ἀρχαρίων, ἀλλὰ μόνον παρὰ τεχνιτῶν ἰδίᾳ χειρὶ ἐφαρμοζόντων τὰς περὶ τῆς τέχνης θεωρίας των; Ἡ ὑπόθεσις λοιπὸν ὅτι ἄλλος τις ἢ αὐτὸς πρῶτος ὁ ἐφευρέτης (ὁ Ἄρχερμος) ἐποίησεν ἄγαλμά τι τῆς Νίκης κατὰ τὴν περίπυστον ἐφευρέσιν του φαίνεται μοι παντάπασιν ἀπίθανος.

Ἄλλὰ καὶ ἐν τῷ συνόλω αὐτῆς ἐξεταζομένη ἢ ἐν λόγῳ συμπλήρωσις γραμματικῶς τε καὶ γλωσσικῶς ἀστοχεῖ τοῦ ὀρθοῦ, κατ' ἐμὲ κριτὴν, ὡς διαφορουμένη κατὰ τὸ νόημα. Καὶ τῷ ὄντι ὁ κ. Six μεταφράζει: Mikkiades machte dies schöne Bildnis, das fliegend dargestellt ist durch die Erfindung des Archermos, τουτέστι «Μικκιάδης ἐποίησε τοῦτο τὸ καλὸν ἄγαλμα, ὁ πετόμενον παρεστάθη διὰ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ Ἄρχέρμου». οὐδὲν ὅμως κωλύει νὰ μεταφράσωμεν: Mikkiades machte dies

schöne Bildnis geflügelt nach der Erfindung des Archermos, τουτέστι «Μικκιάδης τὸ καλὸν τοῦτο ἄγαλμα πτηνὸν ἐποίησε χρησάμενος τῆ τοῦ Ἄρχέρμου ἐφευρέσει», κατὰ δὲ ταύτην τὴν μετάφρασιν δὲν θὰ ἀνεφέρετο ῥητῶς ὁ τὸ ἄγαλμα ποιήσας τεχνίτης. Τοιαύτας ὅμως ἀμφιβολίας ἀποφεύγει ἡ ἀδρὰ τῶν ἀρχαίων ἐπιγραφῶν ποιήσις.

Ἄλλ' ἱκανὰ περὶ τούτου· τὸ δευτερον μέρος τῆς ἐπιγραφῆς συμπληροῖ ὁ κ. Six:

Ἐκηβόλ[ω αὐτ' ἀνέθηκαν
οἱ Χῖοι, Μέ[λαν]ος πατρῶιον ἄστ[υ] νέμοντες.

Καὶ ὅτι μὲν ἡ λέξις «αὐτε» ἢ τὸ ἐν τῇ σελ. 149 σημ. 1 «Ἐκηβόλε σοὶ δὲ» ἐτέθησαν παραπληρώσεως χάριν φανερόν. Ἄλλὰ μικρὸν τὸ κακόν· τὸ κυριώτατον εἶναι ὅτι ὁ κ. Six ἐκλαμβάνει τοὺς ἐν τῷ τρίτῳ στίχῳ ἀναφερομένους «οἱ Χῖοι» ὡς τοὺς τὴν Νίκην ἀναθέντας. Καὶ ὅμως ὄχι μόνον ἢ ἐν τῇ Ἀκροπόλει εὐρεθεῖσα ἐπιγραφή τοῦ νεωτέρου Ἄρχέρμου, ἢ παρατιθημι ἐνταῦθα πανομοιότυπον,¹

ΑΔ + Ε Δ Μ Ο Σ Ε Ρ Ο Ι Β Ξ Ε Ν Ο + Ι Ο Σ
Ι Θ Ι Δ Ι Κ Ε Μ Α Ν Ε Θ Ε Κ Ε Ν Ρ Θ Ε Ν Ρ Ι Ρ Ι Ρ Ο Ν Ι Ο + Θ Ι

ἀλλὰ καὶ πλείστοι ἄλλαι μᾶς ἀναγκάζουσι νὰ δεχθῶμεν ὅτι, ὅταν πρόκηται περὶ ξένων, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον τῷ ὀνόματι τοῦ τεχνίτου προστίθεται καὶ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, ἐξ οὗ οὗτος κατάγεται, καὶ τούτου ἕνεκα παρεδέχθησαν ἀδιστακτικῶς οἱ πλείστοι τῶν περὶ τῆς ἐπιγραφῆς γραψάντων, ὅτι ἐν αὐτῇ περὶ τῶν τεχνιτῶν εἰρημένον ἦν ὅτι Χῖοι ἦσαν. Ἡ δὲ γνώμη αὕτη, ὅτι δηλαδὴ αἱ ἐν τῷ τρίτῳ στίχῳ λέξεις «οἱ Χῖοι» πρέπει νὰ ἀναφέρονται εἰς τοὺς ἐν τοῖς δυοῖς πρώτοις στίχοις μνημονευθέντας τεχνίτας, ἐπιβεβαιούται καὶ ἐκ τῶν ἐξῆς· ὅπως καὶ ἂν συμπληρωθῇ τὸ σύνολον τῆς ἐπιγραφῆς πῶς νὰ ἀποφύγωμεν τὸ νὰ μὴ κατέχωσι τὰ περὶ τῶν τεχνιτῶν εἰρημένα τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ κειμένου αὐτῆς; Ἐπειδὴ δὲ δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἐν ἐπιγραφῇ ἀναθήματος ὑπ' ἄλλων ἀνατεθέντος οἱ τεχνίται ἐτέθησαν ἐν ἴσῃ μοίρᾳ μετὰ τῶν ἀναθέντων, μάλιστα δὲ καὶ μείζων παρεχωρήθη αὐτοῖς τιμῆ, ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐπιγραφῆς ἀναφερομένοις, ἀνάγκη καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιγραφῇ ὅπως κοινῶς νο-

μίζεται, τὸ ἐν τῷ τρίτῳ στίχῳ δημοτικὸν ν' ἀναφέρηται εἰς τοὺς ἐν τοῖς προηγουμένοις ὀνομαστῶς ἀναφερομένους τεχνίτας.

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. Εἰς κύρωσιν ὅμως τῆς γνώμης μας δυνατὸν νὰ προστεθῶσιν ἔτι καὶ τὰ ἐξῆς· ὑποτίθεται παρὰ τινων ὅτι ἐπὶ τῆς βάσεως, ἐφ' ἧς ἢ ἐν λόγῳ ἐπιγραφῇ, ἴστατό ποτε ἄγαλμά τι Νίκης ἀρχαικοῦ ῥυθμοῦ, οὐ μακρὰν αὐτῆς εὐρεθὲν (ἀπεικονίσθη ἐν Mitth. d. arch. Inst. XI (1886) πίν. XI, A). Καὶ δὲν ἀπεδείχθη μὲν ὅτι ὄντως οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα—φαίνεται μάλιστα ὅτι τὸ ἐπὶ τῆς

¹ Συνέθεσα αὐτὴν ἐκ τῶν ἐν C. I. A. I, 350^a καὶ IV 2, 373⁹⁵ δημοσιευθέντων τεμαχίων καὶ τρίτου τινός νεωστὶ εὐρεθέντος, ἐδημοσίευσά δὲ τὰ δύο πρῶτα τεμάχια μικροῖς γράμμασιν ἐν τῷ Ἄρχ. Δελτῷ 1888 σ. 118 ἀριθ. 3. Τὸ δεύτερον τεμάχιον ἐδημοσίευσθη ἐν πανομοιότυπῳ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ Ἐφημερίδι (1886 σελίς 134).

Θεωρῶ δὲ τοῦτον τὸν Ἄρχερμον ὡς νεώτερόν τινα, διότι ἢ ἀνάμιξις τῆς Ἀττικῆς γραφῆς μετὰ τῆς Χίᾶς ἀναγκάζει ἡμᾶς νὰ ὀρίσωμεν τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπιγραφῆς διὰ τῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν Ἀττικῶν χαρακτῆρων δεδομένων γνωρισμάτων, ταῦτα δὲ ἔπεισαν καὶ τὸν κ. Kirchhoff (C. I. A. IV 2, 373⁹⁵) ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἄρχερμος πιθανῶς ἔγγονος ἦν τοῦ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἐβδόμου αἰῶνος ἀμάσαντος ὁμωνύμου καὶ ὁμοφύλου τεχνίτου.

ἄνω ἐπιφανείας τῆς βάσεως ἐλλειψοειδῆς κοίλωμα δὲν ἀνταποκρίνεται ἱκανῶς πρὸς τὸ τετραγωνικὸν μέρος, εἰς ὃ κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Petersen (Mitth. ἑ. ἀ. σ. 372 κ. ἑ.) καταλήγουσι τὰ τοιοῦτου εἶδους ἀγάλματα τῆς Νίκης—δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅμως ὅτι ὡς πρὸς τὸ μέγεθος καὶ τὴν κατεργασίαν τὸ ἐπὶ τῆς βάσεως ἰστάμενόν ποτε ἀγάλμα παρόμοιον ἦν τῷ ἐν Δήλῳ εὑρεθέντι, ἄδηλον δὲ ἂν ἢ ἡμετέρα βάσις τὸ ἀγάλμα Νίκης ἢ Ἀπόλλωνος ἢ ἄλλης τινὸς θεότητος τῶν ἐκεῖ λατρευομένων ἐβάσταζε. Ὅπως ποτ' ἂν ἢ ὅμως δυσκόλως πείθεται τις ὅτι τόσον μικρὸν ἀγάλμα δύναται νὰ ἐκληφθῆ ὡς κατάλληλον ἀνάθημα τῆς μεγάλης καὶ πλουσίας Χίου, « ἢ νήσῳ λιπαρωτάτῃ εἰν ἀλί κειται », πιθανώτερον δὲ εἶναι ὅτι ἦν ἰδιωτικὸν ἀφιέρωμα. Γνωστοῦ δὲ ὄντος ὅτι πολλαχοῦ καὶ δὴ καὶ ἐν τῇ Ἀκροπόλει μάλιστα πολλαὶ εὑρέθησαν ἐπιγραφαί, αἵτινες ἀποδεικνύουσιν ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι που τεχνίται ἀπαρχὰς τῶν ἔργων αὐτῶν ἀνέθετον τῷ ἑκασταχοῦ πολιοῦχῳ θεῷ, ἢ ὑπόθεσις ὅτι καὶ ἢ ἐν Δήλῳ εὑρεθεῖσα βάσις ἀνήκεν εἰς ἀγαλμά τι, ὅπερ οἱ ἐν Δήλῳ ἐργαζόμενοι ἐκ Χίου τεχνίται χάριν ἀποδιδόντες τῷ Δηλίῳ Ἀπόλλωνι (ἢ ἄλλῳ τινι, γενικώτερον εἰπεῖν, τῶν ἐν τῇ νήσῳ λατρευομένων θεῶν) ἀνέθηκαν, ὅταν καταλιπόντες τὸ πάτριον ἔδαφος μετηνάστευσαν εἰς Δῆλον ἢ προσωρινῶς ἐκεῖ μετέβησαν,¹ δὲν φαίνεται πάντως ἀπίθανος. Ἡ δὲ χρῆσις τῆς ἐν Δήλῳ, Νάξῳ καὶ Θάσῳ γραφῆς οὐδὲν μᾶς πείθει ὅτι ὀριστικῶς ἐκεῖ μετώκησαν.²

Ἐκ τῶν εἰρημένων κατεδείχθη, νομίζω, ὅτι δὲν ἠδυστόχησε τοῦ ὀρθοῦ ἢ τοῦ κ. Six συμπλήρωσις τῆς ἐπιγραφῆς. Ὑπ' ὄψει δ' ἔχων καὶ τὰ πρότερον

περὶ αὐτῆς δημοσιευθέντα ἐπιχειρῶ ἐνταῦθα ἀρμοδιωτέραν ὡς γέ μοι δοκεῖ συμπλήρωσιν.

Ἄφοῦ, ὡς ἀνωτέρω ἐρρήθη, αἱ πρῶται λέξεις τοῦ τρίτου στίχου « οἱ Χιοι » πρέπει ν' ἀναφέρονται εἰς τοὺς ἐν τοῖς προηγουμένοις δυσὶ στίχοις ὀνομασθέντας τεχνίτας, ὥστε οὐ μόνον ἐν τῷ 1^ο στίχῳ, κατὰ τὴν παρὰ πάντων ἀσπαστὴν γενομένην ἀνάγνωσιν « Μικκιάδης » κατ' ὀνομαστικὴν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ δευτέρου ἐπίσης κατ' ὀνομαστικὴν « Ἀρχερμοξ » πρέπει ν' ἀναγνώσωμεν, ἀνάγκη (ἀφοῦ καὶ παρ' ἡμῶν αὐτῶν ὡς ὀρθοτάτη ὑπολαμβάνεται ἢ τῶν κ.κ. Six καὶ Fröhner συμπλήρωσις « σοφίησιν ») νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι τὸ ἕτερον τῶν δύο εἰς παρελείφθη ἢ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ τῶν στίχων³ ἢ ὑπὸ τοῦ χαράξαντος αὐτοὺς ἐν τῷ λίθῳ χαράκτου, νὰ δεχθῶμεν δηλ. ὅτι συνέβη καὶ ἐνταῦθα ὅ,τι καὶ ἐν τῇ ἐν C. I. A. IV, 2 ὑπ' ἀρ. 477^h δημοσιευθεῖσα ἐπιγραφῇ·

Ἄνθρωπε, ὅς(σ)τεῖχει[ς] καθ' ὁδὸν φρασίν ἄλ(λ)α μιν οἰωνῶν,
στῆθι καὶ οἴκτιρον σῆμα Θράσωνος ἰδῶν.

ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῇ ἐν τοῖς Epigr. gr. τοῦ Kaibel ὑπ' ἀρ. 25 ἐκδοθείσῃ, στ. 4

μάρτυρες ὅσσ' ἀρετῆς (σ)τῆσα τρόπαια μά[χης].

Τὰ δὲ λοιπὰ ὅχι δυσκόλως συμπληροῦνται κατὰ τὴν γνώμην μου ὡς ἑξῆς·

Μικκιά[δης] τὸδ' ἀγαλ[μα] καλὸν [μ'] ἀνέθηκε καὶ υἱὸς
Ἄρχερμος (σ)ο[φ]ίησιν Ἐκθεβό[λω] ἐκτελέσαντες,
οἱ Χιοι, Μέλανος⁴ πατρώιον ἄσ[τυ] νέμοντες.

H. G. LOLLING

¹ Δὲν εἶναι ἀπίθανον καὶ εἰς Ἀθήνας νὰ ἦλθον. Συνηγορεῖ ὑπὲρ ταύτης τῆς γνώμης τὸ ὄνομα τοῦ Ἀθήνιδος τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀρχέρμου. Ἐκ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας κατήγετο καὶ ὁ Ἄρχερμος ὅστις τὸ τῆς Ἰφιδίης ἀνάθημα (ἴσως ἀγάλμα τῆς Ἀθηνᾶς) ἐξεπόνθη. Προσηκόντως δὲ πιθανολογεῖται (Mitth. d. arch. Inst. XIII, σ. 122 κ. ἑ.), ὅτι ἢ ἐν τῷ ἕκτῳ αἰῶνι π. Χ. μεγάλη συρροὴ ξένων τεχνιτῶν εἰς Ἀθήνας ὀφείλεται τῇ φροντίδι τοῦ Πεισιστράτου. Ἄφορμὴν ἔδωκεν ἴσως ἢ ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου κατὰκτησις τῆς Δήλου, ἣτις ἐγένετο κατὰ τὸν Ἡρόδοτον (I, 64) διαρκούσης τῆς καλουμένης τρίτης τυραννίας αὐτοῦ (538-528 π. Χ.). Ὅτι δὲ καὶ πρότερον στεναὶ σχέσεις ὑπῆρχον με-

ταῖς Δήλου καὶ Ἀθηνῶν τεκμηριεῖ πρὸ πάντων ὁ λ' στίχος τοῦ ὑπὸ τοῦ Χίου βαψωδοῦ ποιηθέντος « εἰς Ἀπόλλωνα Δήλιον » ὕμνου.

² Ἴδε Löwy ἑ. ἀ. σ. XVII. Ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ νεωτέρου Ἀρχέρμου ἐν μέρει χιάζει εἰσέτι.

³ Ἴδε G. Meyer Griech. Gramm.² σ. 278, K. Meisterhans Gramm. d. att. Inschr.² σ. 71 κ. ἑ.

⁴ Ἐπιτυχῶς εἰκασεν ὁ κ. Schöll, ὅτι ὁ Μέλας πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐπωνυμὸς τις τῆς Χίου, ἣς ὁ μέλας οἶνος ἐφημίζετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις (Hist. u. Phil. Aufs. E. Curtius gew. σ. 121).